

# A Déli Hírlap

29

Postaközlő és kiadóhivatal: Timișoara-Bukarest, Széchenyi-tér 4. Telefon: este 6 óráig 2-52, azóta 10-52. • Előfizetési árak KQH51dön: havonként 100 Lei, negyedévre 250 Lei, félre 500 Lei, egész évre 1000 Lei. Egyes szám 4 Lei, Bukarestben 5 Lei.

**Gazdaságpolitikai Napilap**  
FELELŐS SZERKESZTŐ:  
**VUCHETICH ENDRE DR.**

Előfizetési árak Temesvárott és vidéken házhoz kézbesítéssel: havonként 80 Lei, negyedévre 240 Lei, félre 480 Lei, egész évre 960 Lei. Állami tisztviselők és állami nyugdíjasok részére: havonként 70 Lei, negyedévre 210 Lei, félre 420 Lei, egész évre 840 Lei.

1928 / PÉNTEK / OKTÓBER 26

ÁRA 4 LEI / BUKARESTBEN 5 LEI

TIMIȘOARA, IV. ÉVF. / 250 SZÁM

## Egyre jó

a magyarság székelyudvarhelyi és a szászok nagyszabású állásfoglalása felrázta a kormányt eddigi közönyösségéből és reakényszerítette, hogy a kisebbségi problémával szembe nézzen. Szembenézzen és legalább úgy tegyen, mintha rendezni akarná. A román sajtó és ennek sovíniszta orgánuma is kénytelenek beismerni a kisebbségi sérelmek jogosságát és az odiumot a kisebbségek akciójaért a kormányra hártják. Ezzel a csaknem egységes állásfoglalással kapcsolatban a kormány is megmozdult és a trónbeszédre adott felirati válaszában részletesen foglalkozik a kisebbségi kérdéssel is. Fel-fedezi, hogy azt a kérdést ki kell emelni a pártpolitika kereteiből és ki kell mélyíteni a többségi nép és a kisebbségek közötti jóviszonyt. A kormány meggyőződése, hogy a kisebbségek boldogulása utján érhető el az egész ország boldogulása is. Ezért a testvéri viszonyt mielőbb ki akarja építeni a többségi és kisebbségi nemzetek között. Ilyen tónusban folytatódik a felirat és olybá tűnik, mintha régi vezércikkeink visszhangját hallanánk. Szomorú, hogy tíz év kellett, amíg ez a visszhang eljutott hozzánk. Minden keserűséget, minden kint, szenvédést és megaláztatást feledve, úgy szeretnénk hinni. Hinni és bizni a kormány szavaiban, de tíz esztendő alatt kivézet belőlünk a bizalom, kiölték belőlünk a hitet. Nem tudunk hinni és csak a tények, a gyors cselekvés, sérelmeink azonnali orvoslása tudnának meggyőzni a kormány őszinteségéről. Addig, amíg ezeket a tényeket nem látjuk, míg vérző sebeinkre gyógyító irt nem kapunk, kételkedéssel fogadjunk minden ígéretet. Tudjuk, hogy a kormánynak kellemetlen a külföld hangulata szempontjából a kisebbségek nyílt elégedetlensége, de éppen azért félek, hogy az összes újságjellek, kormánynyilatkozatok egészen a liberálisok által szerkesztett feliratig mézes madzag, melyet a külföld figyelő tekintete számára huznak végig szájunkon. Vagy elhatározza magát a kormány a haladéktalan cselekvésre, vagy haladunk azon az úton, melyet számunkra a székelyudvarhelyi nagygyűlés kijelölt. Az ígéretet korszaka lejárt, derengjen már a tettek hajnala.

## Könyvismertetés

### vezércikk helyett

Irtá: VUCHETICH ENDRE dr.

Temesvár, október 25.

Hetvennyolc esztendő súlyos terheléssel meg nem rokkant vállain esendes visszavonultságban, de állandó komoly munkásság közepette él Lugoson Boros János címzetes püspök, görög katolikus nagyprépost. Boros évtizedek óta történelmi tanulmányokat végez és különösen Krassó multjával foglalkozik. Az ő érdeme többek között az is, hogy Tibiscum romjait Karánsebes közelében kiásták és a nagy számban talált római emlékeket megmentették az enyészettől. Boros püspöknek már több műve jelent meg magyarul és kutatásaival nagy értékeket biztosított a román történetírás számára is. A krassói törvényhatóság életében egy félszázad óta előkelő helyet foglal el és munkásságát sohasem valamely párt, vagy nemzetiség, hanem mindig az egyetemes érdek irányította.

A kiesínyes emberi szempontokon felülemelkedő nemes lelkülete kiválóan alkalmassá teszi a történelmi kutatások számára. Nemes szellemtől áthatott objektivitásának adta újabb tanulmányával, amelyet most rendezett sajtó alá Jakabffy Elemér dr. és amelyben az 1848. év eseményeit Krassó vármegyében dolgozta fel. Kétős jelentősége van ezen mű megjelenésének. A levéltárak poros aktáihoz csak igen kevesen nyulnak avatott kézzel a román uralom pedig nagyon lepassztotta azok számát, akik a magyar mult ezen feltárására vállalkoztak volna. Boros János a vármegye levéltárában, a lugosi minoriták rendházában és másuttalált latin, magyar és németnyelvű anyagot kutatta fel és ezt csoportosította szerves egészévé Jakabffy Elemér dr. Másik nagy jelentősége e műnek abban rejlik, hogy ime élő tanubizonysága annak, milyen értékeket termelhet, milyen eredményeket produkálhat, ha románok és magyarok összefognak kulturtermékek létesítésére. Intő példa lehetne ez sokak számára,

akik a sovinizmus tulzásaiban élnek kiálhazafiasságukat.

A magyar történelem egyik legdicőségesebb, de egyben legfájdóbb emlékü fejezetét foglalja össze Boros és Jakabffy munkája. Százötven esztendője, hogy Mária Terézia a Bánságot visszacsatolta Magyarországhoz. Ekkor éledt újra Krassó vármegye is. Rengeteg viszontagságon ment keresztül ennek a megyének poliglott lakosága és ha az izgatásnak éppen ezért mindenkor hálás talaja volt, ez talán sohasem igazolódott be annyira, mint nyolevan év előtt, mikor a párisi forradalom után Pesten is új korszakot akartak nyitni Magyarország történetében.

A pesti vértelen forradalom Lugoson is éreztette hatását. Nemzetiségi különbség nélkül örültek a szabadság, egyenlőség és testvériség valórávált eszméinek és a románok a magyarokkal együttesen igyekeztek ezek uralmának állandóságát biztosítani. Meghozták a negyvennyolcas idők az egyenjogúságot, de meghozták a görög keleti románoknak és karlócai szerb patriarkátustól való függetlenítését is. Jöttek azonban a lelkiismeretlen izgatók, az egyetértés megbomlott, az egyes nemzetiségek egymás ellen fordultak, a szabadságot vérbe fojtották és a kétfejű sas karmai mélyen beleavájták az emberek testébe...

Mélységes tanulság is rejlik a műben és megérné a fáradságot románra lefordítva, elküldeni azoknak, akik adáz haraggal küzdenek a kisebbségi jogok ellen, 1848 május negyedikén a krassói románok már pontokba foglaltva követelték, hogy »saját nyelvüket minden akadály nélkül használhassák az egyház és népnevelés terén, valamint a román nemzetet érdeklő más belső ügyekben. A vallásminiszteriumban létesíttessék külön osztály, mely a románok egyházi és iskolai ügyeit intézze és amelyben kizárólag

csakis oly igazán románok alkalmaztassanak, kik a román nemzet bizalmát bírják.« És a király leirata erre a memorandumra: »... román alattvalóim a nyilvános közigazgatás minden ágánál számuk és képességük arányhoz fognak alkalmaztatni...«. Azután a június huszonhetedikén hozott határozat: »A román nyelvnek használata az összes hivataloknál, kivéve a miniszteriummal való levelezéseket...«

A történelem ismétlődik. Nyolevan esztendő előtt a románok követelték a maguk részére azokat a jogokat, amelyekért a kisebbségi sorsba szakadt magyarság még ma is küzd. Akkor románok követelték a magyaroktól és a Habsburgok fosztották meg őket tőlük. Ma a magyarok követelik a románoktól. Közben véres világháború volt a nemzetek önrendelkezési jogának kivívása érdekében, Románia nyakán nem ülnek a Habsburgok a divide et impera jelszavával és mégis teljes híjával vagyunk jogainknak. A hatalmon levők nem hallják a történelem tanítását?

Negyvennyolcban a szabadság kivívásának örömnepére Lugos városát kivilágították. A különböző transzparenszek közül az egyik egy magyart jelképezett, aki jobb kezével barátságoslag átölel egy román, a ballal pedig egy szerbet. Azóta nyolevan esztendő telt el. A magyar helyére a román lépett, de az ölelésnek fojtogatását érezzük csak. Adják meg nekünk a románok azt, amit a krassói románoknak negyvennyolcban megadtak a magyarok és soha nem nyílik panaszos szóra ajkunk.

Elismerés illeti Boros János püspököt és Jakabffy Elemért munkájáért és dícséret jár a Husvéth és Hoffer nyomdának a könyv izléses kiállításáért. És ismétlem: jó munka lenne a tanulmányt románra fordítva eljuttatni a kisebbségi gondolat ellenségeihez. Hátha tanulnának belőle.

# SÜRGŐS

gummibélyegzőt  
2 óra alatt készit

# „PERFEKT”

bélyegzőgyár:  
Szt. György-tér 4

# Nem történt semmi

## tíz év óta a romániai kisebbségi politika terén — mondja a bánsági német-sváb népközösség elnöke

Temesvár, október 25.

A Cuvantul egyik cikkében — amelyet tegnap a Déli Hirlap idézett — azt állította, hogy egyrészt az erdélyi szászok, másrészt pedig a szászok és a bánsági svábok között nincsen meg az egyetértés és hogy nem egységesek. Mint kisebbségi lap, ismerve a tényeket, az első pillanatban már megcáfolhattuk volna a Cuvantul állítását, mégis szükségesnek tartottuk, hogy ebben az ügyben megszólaltassuk Muth Gáspár dr., a német-sváb népközösség elnökét. Muth dr. szívesen válaszolt kérdéseinkre és a következőket jelentette ki:

— Nem felel meg a valóságnak az, hogy az erdélyi szászok között mélyreható ellentétek volnának. Lehetőséges — az egészséges pártélet szinte meg is kívánja azt — hogy

a párton belül nincsenek mindig egy véleményen, azonban kifelé szilárd egységet tanúsítanak és az összes kérdésekben, mint egy ember lépnek föl.

A szászok panaszaira vonatkozólag Muth Gáspár dr. az alábbiakat mondta:

— Tagadhatatlan, hogy a szászok között nagy az elkeseredés. A nagyszabeni érdekeket megállapították, hogy sorsuk napról-napra súlyosabb lesz és hogy a kormányok tíz év óta a kisebbségi politika terén semmit nem tettek. Tény az, hogy a szászok úgy kulturális, mint gazdasági téren sokat szenvedtek. A kisajátítások által a szászok sokat szenvedtek és pedig nemcsak az egyéni, hanem a nemzeti vagyon kisajátítása által. A szász kulturális intézményektől óriási vagyionokat vettek el, miáltal azoknak a fentartása problematikussá vált. Nagy csapás a szászokra, hogy leginkább vegyes lakosságú községekben lakván nemcsak felekezeti iskoláikat kénytelenek fentartani, hanem kötelezve vannak állami iskolák fentartására is.

A magyar rezsim alatt, amikor vagyionilag sokkal jobban állottak, kaptak rendes államsegélyeket, ma a leromlott vagyoni helyzetben a régi államsegélyek tíz százalékát sem igen kapják.

E tekintetben a szászok sokkal rosszabb helyzetben vannak, mint a bánsági svábok. Itt a kisajátítás sem sújtotta olyan nagyon a mi népünket. Kulturális javakban sem veszítettünk, sőt ellenkezőleg, e téren a haladás útján állunk. Nagy anyagi áldozatok árán, minden állami támogatás nélkül, iskolákat és internátusokat létesítettünk és tartunk fenn. Mindazonáltal még így is elegendő okunk van, hogy a kormány kisebbségi politikájával elégedetlenek legyünk.

— Mi igaz az erdélyi szászok és a bánsági svábok közti ellentétekről?

— Semmi, éppenséggel semmi. A romániai német nép ezen két családja között a legteljesebb egyetértés uralkodik.

Hiszen a pártunk is egységes, a mely országos kérdésekben egyöntetűen jár el. A szászok és svábok

parlamentj képviselői is egységes parlamentj csoportot alkotnak.

Egyházi, iskolai és egyéb sérelmeink és panaszaink ügyeiben is együtt és egységesen járunk el. Csak annyit mondhatok, hogy a köztünk állítólag fennálló ellentét fantázia szüleménye.

Arra vonatkozólag, amit egyes lapok a szászoknak a Népszövetség elé való meneléről írtak, kérdésünkre Muth Gáspár dr. ezeket mondotta:

— Hivatalosan a szászok egyelőre nem határozták el azt, hogy panaszainkkal a Népszövetséghez fordulunk. Nagyszabeben Brandesch Ru-

dolf egy népgyűlésen kijelentette, hogy

amennyiben az országban bent a szászok nem tudnának minden próbálkozásuk dacára orvoslást kapni sérelmeikre, akkor majd nem marad más hátra mint végső lehetőség, hogy a Népszövetség elé menjenek.

A szász Volksrat ezt azonban még nem határozta el, hanem utasította a parlamentj tagjait, hogy a szászok kulturális és politikai jogaiért a parlamentben továbbra is hathatósan harcoljanak.

## Millióss visszaélés

### a Baltanela-szeszgyár üzeme körül, amelynek igazgatója megszökött

Turnszeverin, okt. 25.

A turnszeverini ügyészséget újlag foglalkoztatja a Baltanela-szeszgyárban elkövetett csalás. Feljelentés érkezett ugyanis a pénzügyminiszterhez, amely szerint a szeszgyár éjjel is folytatja üzemét és az így termelt szeszt külön bazinba vezetik, amely nem állott a pénzügyi közegek ellenőrzése alatt. A miniszterium Tanasescu Oprea pénzügyi felügyelőt bízta meg a vizsgálat megejtésével. Alig indult meg a vizsgálat, újabb feljelentés érkezett, hogy a kiküldött felügyelő is részese az állam megkárosításában. A

pénzügyminiszterium erre a turnszeverini ügyészségnél tett feljelentést. Az ügyészség és a vizsgálóbíró karöltve megindították a nyomozást. Amikor Polacesek, a gyár igazgatója ezt megtudta, megszökött. A vizsgálóbíró Tanasescu felügyelőt és a szeszgyár Roth Adolf nevű gépészt leartóztatta. Az állam több millió kára a gyár vagyona révén megterhül. A vizsgálatot folytatják. A Baltanela-szeszgyár ügye temesvári érdeklődésre azért tarthat számot, mert annak idején a tönkremenő Silos-vállalat érdekközösségéhez tartozott.

## Tíz ház készül el

### még az idén a Házépítő Szövetkezet akciója révén

Temesvár, október 25.

A temesvári Házépítő Szövetkezet, amely a nyáron alakult meg, komoly lépésekkel halad célja felé, hogy a lakásinség enyhítsen és egy csomó családnak lehetővé tegye a saját otthon megteremtését. A szövetkezetnek több száz tagja van, ezek közül nyolcvan olyan, aki már a legközelebbi hónapokban megkezdheti az építkezést. Az első szövetkezeti háznak november 5-én lesz az ünnepélyes alapkövetétele. Ez az első ház a műegyetem mögött épül és tulajdonosa Lehrer Ferenc dr. betegsegélyzőpénztári igazgató-főorvos lesz. Ugyancsak most indul meg másik kilenc háznak az építése is, amelyeknek tulajdonosai lesznek: Vollmann Ferenc hivatalnok, Golub Ghenadie szabó, Grosz Vilmos

mérnök, Takács Márton iparos, Preda Demeter dr. orvos, özvegy Engel Jenőné magánzó, Janeso Árpád pék, Mihailu Emil tanár és Kries Nándor banktisztviselő. Ezek valamennyien rendelkeznek házhellyel és az építési költség harminc százalékával, a többit pedig kölcsön alakjában a Házépítő Szövetkezet adja. Az első tíz ház még ebben az esztendőben tető alá kerül, május elsejére pedig beköltözhető lesz. Az építkezési terveket a szövetkezet építész Wirth Mihály rajzolja. Az épületekhez szükséges anyagok szállítására a szövetkezet számos kedvező ajánlatot kapott és a szállítók arra is kötelezték magukat, hogy a szállítási összeg tíz százalékának erejéig szövetkezeti részjegyeket jegyeznek.

## Elég volt az igából...

### A kormány lapja hazaárulással vádolja a nemzeti parasztpártot

Bukareszt, október 25.

A Magyar Pártnak székelyudvarhelyi és a szászoknak nagyszabeni házározatát a Viitorul arra használja ki, hogy ismét üssön egyet ellenfelén, a nemzeti parasztpárton és diszkreditálja Maniu Gyula személyét. A Viitorul legújabb számában cikk jelent meg ezzel a címmel. „A nemzeti parasztpárt a magyar propaganda

szolgálatában.” A cikkben azt írják, hogy a budapesti Nemzeti Múzeum ama termének fala amelyben Mária Terézia szobra áll, tele van aggatva az Adeverul, Dimineata, Lupta, Cuvantul, Curentul, Drapatea és a kolozsvári Patria cikkeivel amelyekben azok az utóbbi tíz esztendő eseményeit sötét színekben eszelik. De ott találjuk — írja a Viitorul — a nemzeti pa-

rasztpárt összes brosuráit és kiáltványait is magyar, francia, német és angol fordításban. Maniu Gyula csodálhatja Budapesten nemzetellenes működésének művét.

A muzeumi gyűjteményen kívül — állapítja meg a Viitorul — a budapesti lapok pontosan leközlük a nemzeti parasztpárt sajtójának rágalmait. Elég rámutatni arra, hogy a budapesti lapok milyen készséggel regisztrálták Vaída Sándornak a nemrég lezajlott besztércei választás során tett kijelentését, hogy elég volt Bukarest igájából. És leközltek a Cuvantul, az Adeverul és a Dimineata cikkeket, hogy elveszítjük az optánsperit, hogy nem sikerül a kölcsön és hogy az ország egyes részeit éhínség fenyegeti. Most már csodálkoznunk sem kell — állapítja meg a Viitorul — hogy annyi szolgálattal után, amelyet a nemzeti parasztpárt hozott a magyar ügynek, felkarolja az irredenta akciót is.

Nem tudjuk, hogy a kormánylap vádjai mennyiben fedik a valóságot, de talán mégsem a nemzeti parasztpárt oka annak, hogy a kölcsön nem sikerült, vagy hogy egyes tartományokban éhínség fenyeget. Hiszen a liberálisok vannak uralmon és ők irányítják a gazdasági politikát is. Talán hozzájuk adressálná a panaszokat a Viitorul. Irredenta a nemzeti parasztpárt? Ugyan kérem. Csak az ámitás hazafias cselekedet?

## Sirva

### panaszolta el baját

Temesvár, október 25.

Hónapok óta nélkülöző tisztviselő panaszát tárgyalta tegnap a temesvári ítélőtábla, mint közigazgatási bíróság. Martinovici Sándor, az oravieai törvényszék irattárosa ellen fegyelmi során Martinovicit két évi fegyelmi során Martinovicsot két évi rendelkezési állományba való helyezésre ítélték azzal a megindoklással, mert nem járt hivatáiba. Ezen döntés ellen Martinovici panasz nyújtott be a temesvári táblához. A tegnapi megtartott tárgyalás során Martinovici lasztolta el a hivatalt, hanem három lasztotta el a hivatalt, hanem három hatósági orvosi bizonyítványt is mellékelte arra vonatkozólag, hogy ő beteg. Kérte ezért, hogy a tábla oldja fel a fegyelmi bíróság döntését. Slavescu Virgil államügyvéd hangsúlyozta, hogy a fegyelmi bíróság döntése ellen nem a közigazgatási bírósághoz kell felebbezni és kérte a panasz elutasítását. Martinovici sirva mondotta el, hogy nincsen betevő falatja, mindenét eladta már, de különben sem követett el olyan bűnt, amiért rendelkezési állományba kellett volna helyezni. Elpanaszolta, azt is, hogy két év után esetleg állásának végleges elvesztésére ítélik és akkor harminegy évi szolgálata után egy bani nyugdíjat sem kap. A tábla a panaszt elutasította azzal az indoklással, hogy a közigazgatási bíróságnak nem áll módjában afelett dönteni.

Viaszosvászon

## ASZTALTERITŐK

60×100 nagyság lei 60.—  
80×115 „ „ 92.—  
85×115 abgepasst „ 130.—

## HAAS LIPÓT

linoleum- és szőnyegáruháza  
TIMIȘOARA, Bul. Reg. Ferdinand 5.

## Érdekes kisajátítás, amelyben az optánsügyben való intervenció is érv gyanánt szerepel

Temesvár, október 25.

Karácsonyi Jenő gróf temesmegyei földbirtokosnak, a Máltai lovagrend magyarországi követének kisajátítási ügye foglalkoztatta tegnap a megyei agrárbizottságot. Karácsonyi Jenő gróftól még 1924-ben Bánlak, Szóka és Partos községek határában elterülő birtokából 2689 holdat sajálítottak ki. A kisajátításról hozott határozat az összes agrárfórumokat megjárta és az jogerős lett. Az állam a kisajátított földből ötszáz holdat állami tartaléknak hagyott meg, míg a többit felosztották az egyes községek igényjogosultjai között. Utóbb minisztertanácsi határozat értelmében

az állami tartaléknak minősített ötszáz hold földet az állam bérbeadta ismét Karácsonyi Jenő grófnak,

hogymint bérlő egykori birtokán tovább folytassa mintagazdaságát, amelyen főleg rizst termesztett. Az erről szóló szerződést Argetoianu földművelésügyi miniszter és Karácsonyi Jenő gróf augusztus másodikán írták alá. A szerződés az 1929. gazdasági évtől kezdődőleg érvényes és hét évre szól.

A kisajátítás már véglegesnek látszott, amikor ez év szeptemberében a dettai járási agrárbizottság a Partos községből való igényjogosultak kérelmére — tekintet nélkül arra, hogy az ötszáz holdat állami tartaléknak minősítették és a kormány döntéséből kifolyólag azt már bérbeadták. —

határozatot hozott, amely szerint ezt a földet is parcelázza az igényjogosultak között.

A járási agrárbizottság határozata ellen a kincstár, valamint Karácsonyi Jenő gróf a temesmegyei agrárbizottsághoz felebbezést adtak be, de csatlakozott a felebbezéshez a temesvári agrárparancsok is. Ebben az ügyben tegnap vitában gazdag tárgyalás volt. A megyei agrárbizottság elnöke Athanasius Miklós törvényszéki elnök volt, míg tagjaként Cernescu Tibor erdőtanácsos szerepelt. Először Jonescu Miklós agrárparancsok szólt fel, aki kifejtette, hogy a járási agrárbizottság határozata nem helytálló és statisztikai adatokkal kimutatta, hogy a kisajátítás már megtörtént. Utána Risztics György dr. ügyvéd Karácsonyi Jenő gróf képviselője, csatlakozott az agrárparancsok kérelméhez és szintén kérte a sérelmes határozat megváltoztatását. Boleantu Valér dettai ügyvéd, a partosi földigénylő gazdák képviselője szólt fel ezután fel. Hosszas beszédben kifogásolta, hogy a kormány bérbeadta az állami tartalékföldet Karácsonyi Jenő grófnak és hangoztatta azt, hogy mindaddig, amíg földigénylő van, az államnak ehhez ninesen joga.

Karácsonyi Jenő gróf — mondta — az államtól ezt a szerződést azért kapta, mert megígérte, hogy az optánsperben összekötéseivel fogva intervenálni fog.

Végül kérte, hogy a járási agrárbizottság határozatát hagyja jóvá a megyei bizottság.

Ezután az állam képviselőjében Slavescu Virgil szólt fel és kifejtette, hogy ebben a kérdésben nem az érzelmi, hanem a jogi szempontok az irányadók. A minisztertanács rendelkezik az állami felesleggel és azt bérbeadta Karácsonyi Jenőnek. Senkinek sem lehet ellenvetése. Ez kormányeselekedet volt és a törvény erejével bír.

A Karácsonyitól kisajátított földek kérdése jogerős és azt feleleveníteni nem lehet.

## Sikertelen kapacitálás után a vállalati alkalmazottak mégis a választott bíróság elé mennek

Temesvár, október 25.

Beszámoltunk róla, hogy Georgevici Lucian dr. főpolgármester és Mielosi Kornél dr. a villamosvasut és villanytelep igazgatója tárgyalásokat folytattak a villamos kalauzok, kocsivezetők és munkások megbízottjaival. A tárgyalásoknak az volt a célja, hogy visszavonássá a választott bírósági eljárást. Georgevici főpolgármester kilátásba helyezte nekik, hogy szolgálati szabályzatukat a városi tanács megváltoztatja akként, hogy megkapják a közalkalmazottak jellegét és a nyugdíjjogosultságot, fizetéseiket pedig az új költségvetés ke-

A kormány úgy látta, hogy a köz érdekében eszelecszik, ha Karácsonyi Jenő gróf mintagazdaságát nem osztja fel. És ha Karácsonyi Jenő gróf ezt a mintagazdaságot jobban vezeti, mint az állam, kinek lehet akkor ellenvetése, hogy neki törvényes formák között bérbeadták. Kérte a járási agrárbizottság határozatának megváltoztatását. Boleantu Valér felszólalása után a megyei agrárbizottság a határozat kihirdetését október harmincegyedikére halasztotta el.

retén belül ujév után fogják emelni. Az ismételt tárgyalás azonban eredménytelen maradt, mert a munkások kijelentették, hogy csak abban az esetben vonják vissza a bírósági eljárást, ha a város állandó választmányától biztos garanciát kapnak arra nézve, hogy a kért fizetésemelést május elsejétől visszamenőleg megadják nekik. Minthogy ezt nem kapták meg, a város által eléjük terjesztett iratot nem írják alá. A kalauzok, kocsivezetők és munkások kijelentették, hogy ma délelőtt tartandó választott bírósági tárgyalásra bizalommal mennek el.

## Vámtestület üzemelmei miatt okozott károkért a kereskedőt akarják felelőssé tenni

Temesvár, október 25.

Két év előtt a hatóságok rájöttek arra, hogy az azóta esőbe került Citran nevű olasz szállítási vállalat egyik alkalmazottja összejátszva a temesvári vámhivatal egyik tisztjével, több százezer leiel megkárosította a kincstárt. A nyomozást a temesvári ügyészség vezette és ennek során megállapítást nyert, hogy abban az időben többek közt a Rabong és Schneider temesvári szövetkező cég szintén megbízást adott a Citrannak, hogy külföldről érkező egyik esomagját vámolja el. A Citran a bemutatott iratok szerint a vámolást eszközölte és arról számlát is nyújtott be. Amikor azonban a sikasztás kiderült, úgy állították be az ügyet, hogy azok a cégek, amelyeknek nevében a Citran vámolást eszközölt, nem fizették be az áruk esedékes vámilletékét, jegyzőkönyvet is vettek fel, sőt a nemfizetés miatt a vámtörvény kihágási szakasza értelmében a fizetendő vám négyszeresét vetették ki bírságképpen.

Egy napon megjelent azután a temesvári pénzügyigazgatóság egyik közege a Rabong és Schneider-cégnél és felmutatta a temesvári vámhivatalnak a bukaresti vámvezérigazgatóság által is jóváhagyott jegyzőkönyvét, amely szerint a cég a Citran által elvámolt áruk után nem fizette meg a 21.000 leiel vámszösszeget és ezért a négyszeres összegnek, 84.000 leielnek megfizetésére kötelezik. A meglepett kereskedők erre előhozták okmányikat, ezek között ott van a Citran szállítási vállalat jelentése az elvámolásról és ott szerepel a temesvári vámhivatalnak peeséttel és aláírással ellátott nyugtája is a 21.000 leiel befizetéséről. A vámhivatalnál azonban nem ismerték el a nyugtát és a bűnös tisztviselő üzemelmeiért a céget teszik felelőssé, amely pedig teljesen jóhiszeműen és szabályszerűen járt el. A vámszösszegnek újból való megfizetése, valamint a négyszeres bírság ellen a Rabong és Schneider-cég a törvényszékhez fordult, amely a napokban tárgyalja az ügyet.

## Feljelentett ügyvéd aki feljelentőjét állítja bíróság elé rágalmazás miatt

Temesvár, október 25.

Izgalomban bővelkedő tárgyalás zajlott le tegnap Fiala Kálmán dr. büntetőbíró előtt. A tárgyalás előzményei a következők: Somogyi Gyula nyugalmazott központi főszolgabíró, pereskedésben állott egyik lakójával. A lakót a per során Luchic

iu Gyula dr. ügyvéd képviselte. Somogyi a pert elvesztette, erre Luchic Gyula dr. ügyfele nevére a per költségeket betáblázta Somogyi ingatlanára. Amikor Somogyi Gyula erről értesült, azonnal kiegyenlítette a per költségeket és Luchic Gyulától törlési engedélyt kért. Az enge-

délyt nem kapta meg, mire a temesvári ügyvédi kamaránál feljelentést tett Luchic Gyula dr. ellen. A ügyvédi kamara Luchic Gyula dr-t felmentette azzal az indokolással, hogy a követelés nem az ő nevére volt betáblázva és így nem tőle kell a törlési engedélyt kérni. Luchiciut ezután az ügyvédi kamara felhatalmazta, hogy rágalmazás miatt eljárást indíthasson Somogyi Gyula ellen. A tegnap megtartott tárgyalás során igen izgatott volt a hangulat. Somogyi elmondotta, hogy Luchic Gyula dr. őt folyton zaklatta és állandóan végrehajtót küldött a nyakára.

Luchic dr. izgatottan: Kikérem magamnak az ilyen kifejezéseket. Én nem szoktam végrehajtót senkire a nyakára küldeni.

Fiala Kálmán dr. bíró Somogyihoz: Miért tett feljelentést a kamaránál Luchic Gyula dr. ellen?

Somogyi: Másképpen nem tudtam a jogos törlési engedélyhez jutni és így akartam azt kikényszeríteni tőle.

Luchic dr. szinte magából kikelve kiáltja: Kérem jegyzőkönyvbe venni, hogy ki akarta kényszeríteni tőlem a törlést.

Fiala Kálmán dr. bíró ezután elhagyta a tárgyalást és elrendelte az ügyvédi kamaránál levő fegyelmi iratok beszerzését.

## Adópanaszok a temesvári tábla előtt

Temesvár, október 24.

A temesvári ítélőtábla tegnap több adópanaszt tárgyalta, de néhány kivétellel valamennyit elutasította. Sor került többek között a belvárosi szerb hitközség adópanaszának tárgyalására. A szerb hitközséget 300.000 leiel házbérbéjvédelem után adóztatták meg. A hitközség arra hivatkozott, hogy szerződésekkel és házbérbéjvédekkel igazoltan ennél kevesebb a jövedelme és kérte az adókievetés megsemmisítését. A tábla megállapította, hogy a szerb hitközség egyszer 207.000, másszor pedig 219.000 leiel jövedelmet jelentett be és így a bejelentése nem hű, amiért is panaszával elutasította. Elutasította még a Lloydul Roman biztosítótársaság panaszát is. A társaságot 167.000 leiel jövedelem után adóztatták meg. A tábla megállapította, hogy a Lloydul Roman egyszer 75.000, másszor 50.000, legutóbb pedig 41.000 leiel jövedelmet vallott be és a különböző bevallások miatt a tábla megerősítette a kivetést. Rosiu János dr. temesvári tanárt 180.000 leiel jövedelem után adóztatták meg. Rosiu igazolta, hogy az adókievetőbizottság nem vette figyelembe házbérbéjvévét és a szerződésekkel, mire a tábla az adókievetést megsemmisítette és a pénzügyigazgatóságot új adókievetésre utasította. Ezenkívül még több aradi adópanaszt tárgyalta a tábla, de mindegyiknek sorsa az elutasítás volt.

## Nemes gyümölcsfák

kizárólag finom fajok, Niemetz csódtömegében. Kapubejárat: III., Korona-utca 25 (3-as villamos végállomása) (3208)

# Hírek

## Kérdések

Miért áll mindig a pincér közénk és ama fiatal nő közé, akit szemügyre akarunk venni a kávéházban?

Miért fujja le a szél mindig a mozdony füstjét arra a szép tájra, melyet a vonatból meg akarunk nézni?

Miért rövidül az emberi élet, amikor hosszabbodik?

Miért beszélnek a fiatal nők, akik árusan öltözködnek, a vendéglőkben úgy, mintha mindenkihez beszélnének?

Miért viselkednek úgy, mintha mindenhol elsőször mennének?

Miért nincs azoknak az asszonyoknak, akik férjük egész vagyonát ültőzékükre költik, soha egy fölvenni való srongyuk?

Miért csak az unalmas frátereket veszik komolyan?

Miért nem üt meg magukat a tökrészek akkor, mikor elesnek?

Miért jönnek a bajok mindig hármával, a jók, a szerencse pedig egyesével sem?

Miért nincs egy színész, vagy egy színésznő, aki elismerje, hogy pályatársa nem egészen tehetségtelen?

Miért üt az óra mindig felet, amikor éjszaka felébredvén, megakarjuk tudni, hogy hány óra van?

— **A konkordátum ratifikálása.** Bukarestből jelentik: D o l c i pápai nuncius tegnap megjelent D u c a belügyminiszternél, akivel a konkordátum ratifikálása ügyében megbeszélést folytatott. Románia vatikáni követe jelentést küldött haza, amely szerint a konkordátum teljesen elkészült és csupán az aláírás van még hátra.

**A KIS KIVÁNCSI.** Bukarestből jelentik: B o c u Sevér képviselő legutóbbi nyilatkozatával kapcsolatban, amelyet a Déli Hírlap is közölt, a Viitorul felszólítja úgy Bocut, mint a nemzeti parasztpárt vezetőjét, hogy nyilatkozzék, vajon mik azok a méltánytalan kisebbségi sérelmek, amelyeket hangoztat. Felszólítja továbbá a nemzeti parasztpártot, mondja meg, mik azok a kisebbségekkel szemben tett intézkedések, amelyeket a nemzeti parasztpárt kormányra jutása esetén azonnal hatályon kívül helyez.

— **Jorga és Averescu találkozása.** Bukarestből jelentik: J o r g a tanár tegnap Valea de Muntenibe utazott, ahová követni fogja Averescu tábornok is. Politikai körökben azt beszélik, hogy Jorga és Averescu a két párt fúziójáról fog tanácskozni.

— **A kamara kiadta a két képviselőt.** Bukarestből jelentik: A kamara tegnap rövid ülést tartott, amelyen székelt szavazattal három ellenében I r i m e s c u-C a n d e s t i és T o l e a képviselők mentelmi jogát felfüggesztették. A kamara ülését ezután elnapolták és a képviselők nagyrésze Konstancaba utazott a dobrudzsai ünnepségekre. A szenátus ugyancsak formai ülést tartott. A parlament kedden kezdi meg a felirati vitát.

— **Bethlen magyar miniszterelnök megbetegedett.** Budapestről jelentik: B e t h l e n István gróf magyar miniszterelnök hirtelen beállott betegségről aggasztó hírek terjedtek el. Ezzel szemben a valóság az, hogy Bethlen csak influenzában fekszik és semmi komolyabb baja nincsen.

**AMERIKA NEM TARGYAL A TENGERI LESZERELÉSRŐL.** Washingtonból jelentik: A Fehér Ház hivatalos közleményei ismertetik Coolidge elnök kijelentését, hogy az Uniónak 1931. év előtt nincsen módjában a tengeri leszerelésről tárgyalásokat kezdeni. Az elnöknek ez az álláspontja az angol-francia flottaegyezmény nyilvánosságra hozatala óta sem változott és eredmény később is csak abban az esetben remélhető, ha Franciaország és Anglia a tengeri leszerelés kérdésében álláspontjukat módosítják.

— **Templomszentelés Keresztessen.** Vasárnap tartja Torontálkeresztés községi renovált és kifestett templomának felszentelését. A szertartást U n t e r w e g e r Lothár dr. pápai kamarás végzi, míg az ünnepi szónokok P. T r e f á n Timotheus radnai házfőnök és F a r a g ó János dr. temesvári teológiai tanár lesznek. Az ünnepség szombaton este kezdődik körmenettel és szentbeszéddel. Vasárnap délután a Szent-Kereszt-Halotereg közös ájtatossága lesz, amelyen a többi közt részt vesznek Ótelek, Szentmarton és Aurélháza csoportjai is. A művésziesen kifestett templom tervezését és festését S i n k o v i c h és V á r a d i temesvári iparművészek végezték.

— **A telhetetlen Belgium.** Brüsszelből jelentik: Parker Gilbert brüsszeli utja teljesen kudacccal járt. A belga kormány a jóvátétel kérdésében semminemű áldozatra nem hajlandó. Belgium mostani költségvetésében a háborús terhek negyedfél milliárddal szerepelnek, holott a német jóvátétel évi összege, amelyet Belgium kap, mindössze egy milliárd. Belgium nemcsak hogy engedményeket nem hajlandó adni, hanem újra követelni akarja a megszállás alatt a németek által kibocsátott hat milliárd márkának a megtérítését.

\* **Asztaloszszerzők, valamint kovácsok, lakatosok, bádigosok, építőmesterek részére szerszámok leszállításvaskereskedésében, Timisoara, Belváros.**

— **A francia kör szezonnyitása.** A temesvári Francia Kör a meginduló szezonban október 27-én, szombaton este kilenc órakor tartja első estélyét a Lloyd-Társulat olvasótermében. Az estélyen L a h o v á r y Konstantin elnök megnyitó előadást tart, azonkívül lesznek különböző zeneszámok is. Az estélyen a The First Banking Jazz zenekar fog közreműködni.

— **Szabolcska Mihály felolvasása Budapest.** Budapestről jelentik: Szabolcska Mihály, a kiváló temesvári költőpap, aki jelenleg a maga és felesége gyógykezelése miatt Budapestben tartózkodik, szombaton délután újabb verseiből olvas fel a Kisfaludy Társaság irodalmi délutánján. A matiné rádió is továbbítja, így az Temesvárott is hallható lesz.

— **A Zeppelin amerikai körútja.** Newyorkból jelentik: A Graf Zeppelin előkelő katonai és polgári utasokkal ma indul amerikai körútjára. Nagyobb állomásai St. Louis, Chicago, Detroit, Cleveland és Buffalo lesznek.

— **Nyolcemeletes házak a föld alatt.** Tokióból jelentik: Egy japán mérnök az amerikai felhőkarcolókkal ellentétben mélységkarcolók építését kezdte meg. A mélységkarcolók nyolcemeletes házak, amelyek a föld felszíne alatt épülnek. A japán mérnök így akarja kikerülni azt, hogy a gyakori földrengések az épületeket elpusztítsák.

— **A főiskolai oktatás reformja.** Bukarestből jelentik: Anghel escu közoktatásiügyi miniszter nyilatkozatot adott közre, amelyben kifejti, hogy az egyetemi tanárok helybenlakásáról szóló törvényt az idén kiméletlenül keresztül fogja vinni. A nyilatkozat egyben közli, hogy az utolsó simítások folynak a főiskolai és szakiskolai oktatás reformján is. Az utóbbi kérdésnél szem előtt tartják az egyetemek túlzott költségét és ezért az ipari, kereskedelmi és gazdasági iskolák jelentős előnyökben fognak részesülni. A főiskoláknál szigorú szabályzatot léptetnek életbe.

— **Megbüntetett temesi tisztviselők.** A hivatalos lap közli, hogy a belügyminiszter a fegyelmi bíróság döntése alapján P o p u M. János dr. volt zombolyai főjegyzőt három hónapra és P e t r u V i c h e n t i e zombolyai főszolgabíró két hónapra felfüggesztette. A felfüggesztés idejére egyik tisztviselő sem kapja meg illetményeit. A felfüggesztés és a fegyelmi eljárás annak a harenak tudható be, amely a két zombolyai tisztviselő között lefolyt. Popu főjegyzőt különben C o s t e Gyula dr. prefektus már hónapok előtt elhelyezte Zsombolyáról.

\* **Gál Anna ritmikus tornaiskolája** iratkozások egész napon át, III. Str. november hó elsején megnyílik. B e z e n e k a r f o g k ö z r e m ű k ö d n i. Romulusz, (Hattyu-utca) 9, szám alatt.

— **A drága eszárszőnyeg gazdát cserélt.** Londonból jelentik: Néhai Ferenc Józsefnek ugynevezett eszárszőnyege újból gazdáj cserélt. A szőnyeg annak idején a jóvátételi számlára árverezték el és egy londoni kereskedő huszonnyolcezer fontért vásárolta meg. A kereskedő a szőnyegot most negyvenezer fontért eladta egy amerikai mügyűjtőnek. A szőnyeg négyszáz év előtt készült Perzsiában.

**Ha szép akar lenni,**

használjon KULKA-féle liliom-tejkrémet, liliom-tejszappant, liliompuvert, 3 színben. Kapható kizárólag KULKA Emil városi gyógyszerárában, a „Fekete Sas-hoz”, I. Szentgyörgy-tér.

Primăria Municipiului Timișoara

No. III. 29876

din 20 Octomvrie 1928.

## Licitație publică

în scopul vânzării unui lot de casă.

Primăria Municipiului Timișoara aduce la cunoștință publică, că în scopul vânzării unui lot de casă cu o suprafață de 170 stj. pătr. situat în Circ. V. în strada nouă proiectată vis-a-vis de arena sportivă a Muncitorilor se va ține a II-a licitație publică la 3 Decemvrie 1928 ora 10 a. m. în biroul economatului comunal (Primăria, etaj I. ușa 41) unde se vor da toate informațiunile.

Prețul oferit nu poate fi mai puțin decât 450 Lei pe un stj. pătr.

Amatorii vor depune ofertele lor incnise și timbrate în regulă, impreună cu o garanție de 10% numerar sau efecte de stat din suma oferită.

Primăria Municipiului Timișoara

Primăria Municipiului Timișoara

No. I. 29772/1928

din 20 Oct. 1928

## Publicatiune

Se comunică interesatilor, că Comisiunea de Centralizare pentru tineri născuți în ani 1908, 1909 și 1910 funcționează în Timișoara, Fabrica de Bere în sala mică a restaurantului „Mednyanszky” în zilele de 4, 5, 6, 7 și 8 Noemvrie 1928 la ora 8 până la 12 zilnic.

Se invită toți tinerii, părinți sau tutorii lor, cari au a reclama sau a obiecta ceva contra înscrierilor făcute pe tabela de recensământ, ori cari cer dispensă ca susținător de familie etc. să se prezinte în fața consiliului de centralizare.

Primar:

dr. Georgevici m. p.

Secretar:

Sagovici m. p.

Pentru conformitate:  
șef de serviciu:

dr. C. Bugariu m. p.

Rosenthal

PORCELLÁN  
a világmárka

Páris 1900  
St. Petersburg 1910  
Berlin 1902  
St. Louis U. S. A. 1900  
Nürnberg 1904  
Marseille 1909  
Brüssel 1910  
Turin 1911  
Milano 1913  
San Francisco 1914  
Düsseldorf 1925

Grand Prix  
Grand Prix  
Grand Prix  
Grand Prix  
Grand Prix  
Grand Prix  
Grand Prix  
Grand Prix  
Grand Prix  
Grand Prix

Eladási hely: Lloyd-sor 3.

— Két új miniszter. Bukarestből jelentik: A kormány tagjai tegnap minisztertanácsot tartottak, amely végleges döntést hozott a földművelésügyi, valamint az ipari és kereskedelemügyi tárca betöltése tárgyában. Eszerint S a s s u volt kereskedelemügyi miniszter lesz a földművelésügyi miniszter, Chirculescu pedig kereskedelemügyi miniszternek nevezik ki.

— Életunt leány. J a n o v i c s Mária tizenkilenc éves Gyárváros, Farkas utca 10. szám alatt lakó háztartásbeli leány tegnap este tíz órakor öngyilkossági szándékból kószodaoldatot ivott. A mentők részesítették első segélyben és a kórházba szállították. Alapota nem ad aggodalomra okot.

— A perjámosi tanító ügye. Megírtuk tegnap, hogy küldöttség járt a tanfelügyelőségen, mely súlyos panaszokat hangoztatott Mihailescu István perjámosi igazgató-tanuló ellen. A vádak között szerepelt többek között az is, hogy a bíróság verekedésért is elítélte már. Ezt a nyomdában tévesen lopásnak szedték, amit ezennel helyesbítünk.

## Szövetujdonságok

és bélésaruk a legnagyobb választékban és a legolcsóbban kaphatók

**Rabong & Schneider**

Belváros, Szent György-tér, r. k. püspöki-palota. Telefon 13-38.

— Délelőtt énekelt — délben felakasztotta magát. Szabadkáról jelentik: Ertl Ferenc szabadkai kárpitosmester husz eszendős fiatal leánya, Ertl Jolán felakasztotta magát és mire tettét észrevették, már halott volt. A leány egész délelőtt vig volt és dalolt, délben pedig a padlásra ment, hogy a kimosott ruhát kötélre akassza száradni. Délben az apja hazajött és a család ebédhez akart ülni. Türelmesen vártak, hogy Jolán a padláson elvégezze a ruhateregetést. Mikor azonban sokáig nem mutatkozott, az apja felnézett a padlásra, hogy lehívja. Legnagyobb megdöbbenésre az egyik gerendán függve találta holtan. Ertl Jolán valószínűleg szerelmi bánatában követte el tettét, mert az a fiatalember, aki neki udvarolt, bevonult katonának és azóta semmi hírt nem adott magáról.

\* Női filekalap- és schweici sapka legelőnyösebben D a n i e l N. C. cégnél. Detaileladás a gyárépületben Józseftér 12, a Küttl-térrel szemben.

— Talált tárgyak árverezése. A rendőrprefektúra közli, hogy a talált és a rendőrségen beszolgáltatott különböző tárgyakat — úgy mint ruhamezőket, esernyőket, cipőket és ékszereket — legközelebb nyilvános árverésen el fogják adni. Az árverés november 24-én délelőtt kilenc órakor a rendőrprefektúra épületében tartják meg.

— Hetvenöt éves öngyilkos asszony. Zsádnáról jelentik: Olariu Anna hetvenöt éves asszony tegnap lakásán felakasztotta magát. Mire tettét észrevették, már halott volt. A matróna életunttság miatt lett öngyilkos.

\* Ha Temesvárra jön, kérje mindegyikét az ingyenes tájékoztatót (Conducatorul prin Timisoara).

\* A Déli Hírlap Budapesten állandóan olvasható a Park-szálloda kávéházában, VIII. Baross-tér 10.

# Párbaj a tenger alatt

Írta: Csányi Piroska

A foszforeszkáló zöldfényű hullámok esendesen vitték tova a minduntalan megújuló hangtalan kiáltást: S. O. S.!! Sok emberélet reménytelen, kétségbeesett halálhörgése volt ez!... És válasz nem jött reá!

Az elsüllyedt tengeralattjáró kapitánya egyedül ült kabinjában. Elszintelenedett arcában, fénytelen szemében a vég közeledése tükröződött. Üres tekintettel meredt a seppibe. De az ajtó nyílására felütötte a fejét. Valami végzettszerű fény lobbant fel szemében... Fiatal hadnagy lépett a kabinba. Hősiesen kihuzta magát, bár arcán a halál közellétének halvány árnya rezgett.

— Nos Vanel? — kérdezte erőteljesen a kapitány, le nem véve szemét társa arcáról. A fiatal tiszt bágyadtan felelt:

— Semmi!... Mindent megtettünk, amit emberi erő és ész megtehet, de minden erőlködés céltalannak bizonyult! Hiába minden...! Ninesen már remény! Itt a vég!

Hallgatás. Majd a kapitány szólt:

— Beszédem van veled! Maradj! Üljetek le.

Most a fiatalember arcán is felragyogott az a végzettszerű láng. Szó nélkül engedelmessé vált és leült kapitányával szemben.

— Meghalunk mindketten... Legyünk őszinték egymáshoz — Pierre! Én... vagyok az oka a hajó süllyedésének!... Én...: készakarva csináltam...

Vanel hadnagy esendesen bólintott és nyugodtnak szólt:

— Tudtam!... Tudtam, mielőtt le szálltunk!...

A kapitány összeszorított fogakkal sziszegte:

— És mégis le mertél szállani velem, nyomorult eszű!

A hadnagy esendesen felállt és moztonton, szenttelen hangon válaszolt:

— Igen! Elcsábítottam a feleségedet! Antonia az enyém volt, de te sohasem tudtál volna semmit meg, ha nem

— Az Állatvédőegyesület választmányi ülése. A temesvári Állatvédőegyesület november 9-én este nyolc órakor az Elite-kávéház különtermésorozat fontosságára való tekintettel a ben választmányi ülést tart. A tárgyezetőség kéri a választmány tagjait, hogy teljes számban jelenjenek meg.

— Betörés a Józsefvárosban. Tauf fer Ferenc józsefvárosi lakos feljelentést tett a rendőrségen, hogy Sági ut 96. szám alatti lakásába ismeretlen tettesek betörték és onnan ruhát és fehérneműt loptak el. A kár négyezer lej. A rendőrség megindította a nyomozást a tettesek kézrekerítésére.

\* A Royal-kávéház-variété októberi műsorában estéről-estére óriási sikert aratnak Pat és Patachon, kik a világ legjobb számai közé tartoznak, nagyszerű mókáikkal állandó kacagásban tartják a közönséget. A kitűnő D' Alvern nővérek egész új eredeti énekes táncszámaikkal, Over Grand akrobata mulat partnernőjével. Ria Förster a csoda tánc-estillag és a török táneművész, valamint a nagyszerű kísérő műsor. A kávéházban K á l l ó Géza cigányzenekarával hangversenyez. A műsor kezdete pont 11 órakor. A bárban előadás után újabb mókák és táncok elsőrangú jazz-band kísérettel.

akartam volna, hogy rájőjj! Mert tudtam, hogy ha felfedezed, szemtől-szembe fogunk itt állani a tengeralatt, mint egykor Victorio Marcellivel állottál szemben, miután elesábitottad a menyasszonyát, aki a tengerbeölte magát! Az a leány az én mostohatestvérem volt és Victorio az egyetlen hű barátom! S te megölted őt is! Örülök, hogy most szembeállunk, s leszámolhatok veled te kétszeregyes gyilkos!!

A kapitány szintén felugrott, majd töredezett hangon szólt:

— Igazságtalan vagy Pierre!... Esküszöm neked itt, a halál kapujával szemben, hogy az a párbaj a tenger alatt — becsületes volt! Ő ajánlotta a párbajt... a tenger alatt... Buvársisakban szállottunk alá! És az ő esővei... elszakadtak... Esküszöm neked, én nem vagyok bűnös sem az ő sem Marcella halálában...

— Hiszek neked Gabriel! Igazságtalan voltam... Bocsáss meg nekem, ha tudsz! És... esküszöm neked, itt a halál kapujában, hogy Antonia sohasem volt az enyém!... A feleréged a legtisztább, legszentebb asszony... Csak téged szeret és szeretett örökké! Esküszöm!

A két férfi, a közeledő örök béke esendjében megszorította egymás kezét. Szíveikbe béke költözött és bátran néztek a halál nyitott szemébe... Megbékéltek a sorssal...

A segítség még jókor érkezett. A tengeralattjáró egész legénységét megmentették a kapitánnyal együtt. És soha, senki sem tudta meg a tengeralattjáró elsüllyedésének történetét... De minden tavasszal egy szép szőke asszony kosszorút küld Pierre Vanel hadnagnak a zöldfényű, esendes hullámok által, melyek neki talán egy szent hazugságról beszélnek, a halál kapujával szemben...

— Tizedik öngyilkossági kísérlet. Budapestről jelentik: A Városmajor parkjának egyik padján eszméletlen leányt találtak. A hozzáhívott mentők megállapították, hogy a leány megmérgezte magát és első segélyben részesítették. Kiderült, hogy az illető B á l i n t Kató, egy jómódu budapesti uricsalád husz éves gyermeke. Bálint Kató két év előtt morfinista lett és emiatt még a szülői házból is megszökött, amikor le akarták szenvedélyéről szoktatni. A Ferencvárosban ágyrajáró lett és a legnagyobb inszégben tengette életét. A mostani öngyilkossági kísérlete már a tizedik. A szerencsétlen leányt szülői egy budapesti ideggyógyintézetben helyezték el.

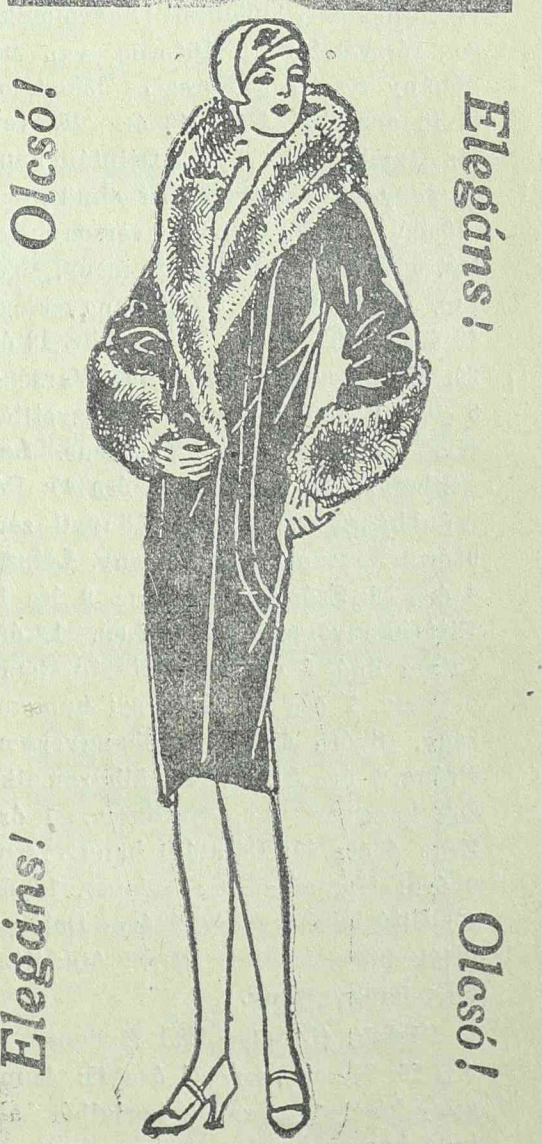
— Testvérgyilkosság egy pofon miatt. Apatinból jelentik: A községi nagyvendéglő udvarán nagyobb társaság kuglizott és a játékosok között ott volt a két Topolov-fivér is, Ádám és Antal. A két testvér összeeszlalkozott valamin és emiatt Ádám pofonütötte Antalt. Topolov Antal erre szó nélkül hazament és nemsokára egy nagy késrel tért vissza, amelyet — mielőtt megakadályozhatták volna — a bátyja mellébe szurt. Topolov Ádám holtan rogyott össze. A gyilkos fivért a esendőrség letartóztatta.

MEGHIVTÁK A KISEBBSÉGEK KÉPVISELŐIT. Bukarestből jelentik: Az a bizottság, amely a kisebbségi statutumok megszerkesztésére kapott megbízást, ezen a héten tanácskozással ül össze. Erre a tanácskozásra meghívták első ízben a kisebbségek képviselőit is. A kisebbségek képviselőinek meghallgatása után a kisebbségi statutumokat véglegesen megszüvegezik.

— Elfogták a bukaresti bankár gyilkosát. Bukarstból jelentik: Nagy felűnést keltett három hónap előtt az a véres rablógyilkosság, amelyet a főváros egyik szállodájában követtek el. Az áldozat F i a l k o bankár volt, akit kegyetlenül meggyilkoltak és kirabol-tak. A nyomozás sokáig eredménytelen maradt, míg most Párisból érkezett tárvirat szerint a francia főváros egyik külvárosában sikerült a rablógyilkosát elfogni. A tettes Trima c e n k o kisenevi lakos, aki a gyilkosság után külföldre szökött és Párisban C s e r n i Tódor név alatt élt. A hatóságok megtették az intézkedéseket a rablógyilkos hazaszállítására.



\* Zsuzsi Lloyd-sori büfféjében ma a következő menü 50 lei: husleves, töltött káposzta, töltött borjuszeggy garnirozva és salátával, aranygaluska vanília krémmel. Két fogásos esti menü 30 l. Abonánsok házon kívül is felvétetnek. Ebéd vacsora 1800 leitől feljebb. Naponkint frissen csapolt Rekord special sör.



Legújabb modellek. Őszi- és télikabátok, szőrmebundák, ruhák, kosztümök



Kossuth Lajos-u. 27.

## Művészet

**Városi zenekar Temesvárott.** Megírjuk, hogy az illetékes tényezők városi zenekar felállításának és megszervezésének kérdésével foglalkoznak. Ebből a célból Gradinariu Emil kulturális Nagyszébenbe utazott, ahol tanulmányozta a nagyszabású városi zenekar szervezését. Gradinariu kulturális kijelentései szerint a nagyszabású zenekar évenként másfél millió leibe kerül Nagyszében városának. Temesvárott negyven tagú zenekart állítanak fel, amely azonban a strandon, a moziban és más helyeken is játszana és ha a város évi háromszázezer leies támogatást ad, akkor a zenekar léte biztosított.

**Műkedvelői előadás a Mehalában.** A Magyar Párt mehalai altagozata szombaton és vasárnap, október 27-én és 28-án este kilenc órai kezdettel a Gimpel-féle vendéglő nagyszabású műkedvelői előadást rendez. Mindkét estén Szigligeti Ede háromfelvonásos népszínháza. „A cigány” keleti színre és előadás után mindkét esetben tánc lesz. A darab egyes szerepeit Rosenzweig Irén Agoston Ilonka, Schmandt Irén, Takos Vera, Mikolezy Margit, Agoston Bözsi, Mikolezy Erzsébet, Rosenzweig Jakab, Schneider Károly, Demendy Gyula, Tänzer Lajos, Daragos János, Holecz Lajos, Seebold János, Verpeléti Zoltán és König Ferenc játsszák.

## Rádió

**Csütörtök. (Október 25.) Budapest. 6 óra 30:** Az új stúdió megnyitó ünnepélye és diszhangversenye a magyar királyi operaház, Nemzeti Színház tagjainak és a budapesti filharmonikusok részvételével. Műsoron van még néhány részlet a Farsangi lakodalom című operából. **Bécs. 10 óra:** Közvetítés Hamburgból. **4 óra:** Délutáni hangverseny. **7 óra 30:** Faust című opera előadása, utána esti hangverseny. **Berlin. 5 óra:** Zongorahangverseny. **Breslau. 4 óra 30:** Délutáni hangverseny. **10 óra 30:** Táncczene. **Kattowitz. 12 óra 30:** Hangverseny közvetítése Varsóból. **8 óra 30:** Esti hangverseny közvetítése Krakkóból. **10 óra 30:** Táncczene. **Langenberg. 12 óra:** Zene. **5 óra 45:** Délutáni hangverseny. **8 óra:** Könnyű zene. **9 óra:** Zenekari hangverseny. **Leipzig. 4 óra 30:** Szórakoztató zene. **9 óra 10:** Gitárhangverseny. **München. 1 óra:** Citera duó. **5 óra 30:** Délutáni hangverseny. **7 óra 30:** Zenekari hangverseny. **8 óra 45:** Hegedűhangverseny. **Prága. 7 óra 30:** A cseh filharmonikusok hangversenye. **Stuttgart. 1 óra:** Zene. **4 óra 15:** Délutáni hangverseny. **8 óra:** Kamarazene. **Toulouse. 12 óra 45:** Gitárhangverseny. **1 óra:** Dalok és áriák. **8 óra 30:** Jazz-zene. **9 óra:** Zenekari hangverseny.

**Péntek. (Október 26.) Budapest. 12 óra 20:** Kamarazene. **5 óra 45:** A magyar királyi operaház tagjaiból alakult kamarazenekar hangversenye. **10 óra 45:** Dióssy Edith a magyar királyi operaház művésznőjének hangversenye. **Bécs. 11 óra:** Délelőtti zene. **4 óra:** Délutáni hangverseny. **5 óra 30:** Zeneakadémiai hangverseny. **Berlin. 4 óra 30:** Schubert dalok. **5 óra:** Szórakoztató zene. **8 óra 30:** Zenekari hangverseny. **Breslau. 4 óra 30:** Szórakoztató zene. **8 óra 15:** Dal-est. **9 óra 45:** Kamarazene. **Brünn. 12 óra 30:** Déli hangverseny. **7 óra 45:** Egy opera közvetítése Párisból. **Frankfurt. 5 óra 35:**

Szórakoztató zene. **8 óra:** Szimfonikus hangverseny, utána katonazene. **Langenberg. 1 óra 5:** Déli hangverseny. **5 óra 45:** Szórakoztató zene. **8 óra:** Könnyű esti zene. **München. 12 óra 55:** Kamarazene. **4 óra 30:** Schrammelhangverseny. **8 óra:** Szimfonikus hangverseny. **Nápoly. 8 óra 5:** A Zsuzsanna titka című Wolf-Ferrari opera

közvetítése. **Prága. 12 óra 30:** Déli hangverseny. **4 óra 30:** Kamarazene. **8 óra:** Smetana Eladott menyasszony című opera közvetítése Párisból. **Toulouse. 12 óra 45:** Szimfonikus hangverseny. **1 óra 10:** Orgonahangverseny. **1 óra 19:** Olasz dalok. **1 óra 35:** Táncczene. **8 óra 30:** Könnyű esti zene. **9 óra 30:** Zenekari hangverseny.

## IRODALOM

### Testvérkezlet nyújtott az erdélyi irodalom a kultura magyarországi munkásainak

Budapest, október 24.

Az Erdélyi Helikon írói meghívás folytán Budapestre érkeztek felolvasó est tartására. Kemény János báró a sajtó előtt kijelentette, hogy az önálló erdélyi irodalom az egész magyar irodalom szempontjából nem veszedelem, hanem nyereség. Koós Károly hangzott, az erdélyi írók azért jöttek, hogy nyiltsan és minden aggodalomtól mentesen testvérkezlet nyújtsanak a magyar kultura magyarországi munkásainak. Elhozták azoknak az

üdvözlését is, akik ezuttal odahaza maradtak és akik különben a mostan jötteknél. Berde Mária, az ismert író, ezeket mondta:

— Könnyű felelni arra a kérdésre, hogy kik vagyunk? Erdélyi írók vagyunk. Emberek vagyunk, akik egy pillanatban azt hittük, hogy mindent elvesztettünk, de mégis megtaláltuk a legnagyobbat: a kötelességet. A kiváltságos sorsa ez és ezért számítjuk magunkat a legboldogabb emberek közé.

## Közzgazdaság

**Perlik a pénzügyminiszteriumot.** A temesvári kereskedelmi és iparkamara legutóbb megtartott választmányi ülésén Oprea János elnök bejelentette, hogy a postai vámhivatal, amely tíz évre bérelte ki a kamara pincéjében levő helyiséget, onnan távozni készül. A postavám főnöksége azzal indokolta ezen szándékát, hogy a pincehelyiség egészségtelen. A kamara erre a földszinten irodák céljára más helyiségeket bocsátott rendelkezésre. Azonban a postai vámhivatal ennek ellenére új helyiséget bérelt. A kereskedelmi és iparkamara igazgatósága elhatározta, hogy a tíz évre szóló szerződés megszegése miatt perli a pénzügyminiszteriumot és kártérítést követel.

**Módosítják a bányatörvényt.** Bukarestből jelentik: A külföldi kölesontárgyalásokkal kapcsolatban szükségessé vált a jelenlegi bányatörvény módosítása. A módosításra vonatkozó tervezet már elkészült és azt közvetlenül a felirati vita után beértesztik a parlamentnek.

**ANGOL LAP A ROMÁN KÖLESÖNRŐL.** Londonból jelentik: A Daily Telegraph írja, hogy a román kölesön tárgyalásai rövidesen eredményel zárulnak. A román kormány a lei stabilizációjának részleteire nézve a francia nemzeti bankkal már megállapodott. Ezerint a leit az angol fonttal szemben nyolcszázas körüli árfolyamon stabilizálják. A felveendő kölesön nyole millió font, amelynek nagy részét Newyorkban és Párisban, kisebb részét pedig Londonban bocsátják ki. Biztosítékul bizonyos állami jövedelmeket kötnek le és a pénzügyi ellenőrzést autonóm testületre bízzák, hogy a politikai függőség látszatát elkerüljék.

**Új keleti ekszpresszvonat.** Milánóból jelentik: Jugoszlávia megkerülésével új keleti ekszpresszvonat létesítését tervezik, amely Róma—Bari—Durazzo—Szaloniki—Konstantinápoly vonalon fog közlekedni és az utat huszonnégy óra alatt teszi meg. Bari és Durazzo között a forgalmat gyorshajók fogják

lebonyolítani. Albánia a tervhez má hozzájárult és egy angol-olasz pénz csoport már meg is tette a szüksége előterjesztéseket Rómában. A vonalból százhetven kilométer Albániában ötszázötven kilométer Görögországban és kétszázötven kilométer Törökországban felel keresztlfutni.

## Sport

**Ujból működik a Temesvári Torna egyesület.** A Temesvári Tornaegyesület, amely ötvenhárom esztendő előtt alakult, ebben a szezonban az eddigi működését. Minden kedden és pénteken este hét és nyole óra között tornaórákat tartanak, szerdán és szombaton pedig ugyanabban az időben Kappus és Serban vezetése alatt működő vívószakosztály rendez vívóórákat. December közepére az egyesület nagy tornaünnepélyt tervez, amelyre az előkészületek és trenirozás már folyamatban vannak.

**Primăria Municipiului Timișoara**  
No. III. 30158  
din 20 Oct. 1928

## Licitație publică

în scopul dării în arendă a pământurilor comunale.

Primăria Municipiului Timișoara aduce la cunoștință publică că în scopul dării în arendă a celor 10 jugh. 1480 stj. pământ arabil situate în Circ. II, Str. Telegrafului lângă turnul de apă (fost arendaș: Timișiana) și a celor cca 3 jughere pășune ce formează digul între Calea Sagului și aleea spre Freidorf și terenul viran înaintea casei No. 31 din Circ. IV, Str. Budai Deleanu (fost arendaș Traila Taran) se va ține o a doua licitație publică la 10 Noemvrie 1928 ora 10 a. m. în Biroul de licitație (Primăria, Etaj. I. cam. 4.) unde ve vor da toate informațiunile și se poate vedea caetul de sarcini. Arenda anuală se va oferi în grău și pro jugher.

Amatorii vor depune ofertele lor închise în plic și timbrate în regulă împreună cu o garanție echivalentă a valorii grăului cât cade de 3 luni în numerar sau efecte de stat din suma oferită.

Primăria Municipiului Timișoara



Olla a leg. e's rendübb nyersanyagból, amodern, szakudomány eljárása szerint készül és bebizonyíthatólag a Gummitechnika legnagyobb vívmánya. Minden darab többszörösen ellenőrizve, tehát „Olla” teljes garanciát nyújt.

**Olvassa**  
mindennap  
a „Déli Hirlapot”

Alapitva

1904

# WINTERNITZ

TIMIȘOARA  
Lloyd-sor Telef. 906  
Löffler-palota

Ruhák  
Kosztümök  
Kabátok  
Bundák

Elegáns, mérték utáni készítés

# Próhirdetések

## Alkalmazás

Álló szücs lekészítő lányok magas izetéssel felvétetnek Winternitz diatáruháza, Belváros. (3234)

## Allást keres

Vilanszerelő és lakatos házmesteri állást keres azonnalra, felesége háztartásban segítkezne. Cim a kiadóban. (3206)

Religiens izr. nő házvezetői vagy nyahelyettesi állást nov. 1 ére keres. Cimeket „Szorgalmas jeligere a kiadoba kérek. (3232)

Religiens urinő, ki a háztartás minden ágazatában jártas és jól tud őzni, házvezetői állást vállal egyelőre otthon jeligere a kiadoba kérek. (3233)

Terméketlen házaspár házmesteri vagy bármilyen állást keres. Cimeket kérek a kiadoba. (3235)

Prékí ondoláló kisasszony állást keres. Cimeket „Ügyes“ jeligere a kiadoba kérek. (3236)

## Adás-vétel

Édlőlámpa és hálószoba csillár jókarban jutányos áron sürgősen eladó. Cim a kiadóban. (2192)

Karban lévő férfiruhák, férfi téli- és átmeneti kabát és finom öszi-évi nőiruhák, női télikabát olcsón kapható. Cim a kiadóban. (6000)

## 2 hold szántóföld

Erzsébetvárosban, kitünően termő, szabadkézből eladó. Alöldi Géza dr. ügyvéd, Belv., Lénau-tér 1 (Eisenstádt-ház) (3091)

Unneplő fekete zako öltöny, átmeneti- és télikabát közepmagas férfitermetre eladó. Dózsa-u. 18. földsz. (3214)

Karban lévő szódagyár 5 0 üveggel és 50 krakerlis üveggel 90.000 leért sürgősen eladó. Érdeklődni Telbisz György, Öbessenyő, házsa. 1017. (3214)

Használatlan fehér ágy, éjjeliszekrény és kis asztalka eladó, ugyanott egy nikkell gyermekocsi jókarban, eladó. IV. ker., Uri-utca 8, II. em. 23 Megtekinthető d. u. 3-5-ig (3217)

Olcsó házhelyek kaphatók az erzsébetvárosi szőlőkben. Egy évi részletre is. Érdeklődni III. ker. Mühle Vilmos-u. 24 a. Andrassy-nál. (3207)

Fekete férfi-télikabát eladó. Cim: Hunyadi ut 35, udvari emelet, ajtó 10. (3219)

Rónádi ház eladó Rónácon. Cim: Rónac, Leininger.u. 14. Kovács József, (3220)

Állapotban lévő keveset használt autokamiont vásárolunk. Teherautókat fuvarozásra bérbe veszünk. Rapid, Szállítási R.T. Timisoara, Bulevardul Carol (Hunyadi ut) 46, Tel. 3-71. (3231)

gy antik fiókos szekreter eladó, Weisz Jenőnél, Holló u. 19. (3237)

Övid fekete keresztihuros zongora elsőrendű gyártmány eladó. Ugyanott 2 3 személy vagy diák teljes ellátást nyerhet nagy utcai szobában. Megtekinthető naponta 4 óráig és este. Cim a kiadóban. (3238)

## Lakás

Ülönbejárati csinosan butorozott tiszta utcai szoba magányos urnak nov. 1-ére kiadó. Cimeket a dókiaba kérek „Tiszta jeligere“.

2 feltétlen szolid tisztviselői vagy urileány butorozott szobát kaphat nov. 1-ére teljes ellátással, fürdőszoba- és zongorahasználattal a Mária közelében. Cim a kiadóban. (3215)

Ülönbejárati utcai butorozott szoba nov. 1-ére kiadó. IV. ker. Gorove utca 3. (3204)

# Gyilkosság a kastélyban

## Bűnügyi regény

A nyomozási adatok alapján írta: Gábor Emil

(Folytatás).

27 Szednitzky Tádé grófot, amint meglátta az ágyat, ellenállhatatlan vágy fogta el az alvás után. Nem törődött vele, hogy ez az ágy nem olyan finom, aminőhöz szokva van, ledobálta magáról a ruháit, aztán belebújt az ágyba és magára huzta a takarót.

A következő perében már mélyen aludt.

Alma álomtalan volt.

Késő délután volt, amikor felébredt. Körülnézett és fureának találta környezetét. Először gondolkozni kellett, hogy hol is van és miképpen került oda.

Aztán kiugrott az ágyból, megmozdított és felöltöztött.

Kipihentnek és fölötte éhesnek érezte magát.

Lement hát a szálloda éttermébe és vacsorát kért.

— Még tíz percig kell várni, amíg a vacsora elkészül, — mondta a pincér.

Szednitzky azonban úgy érezte, hogy ezt a tíz percet nem bírja kivárni és azért egyelőre egy doboz olajos halat és vörös bort rendelt magának. A hal után már nyugodtabb lett a gyomra és mikor a pincér hozta az étlapot, egyszerre két husételt rendelt magának azzal, hogy egyiket a másik után hozza a pincér.

Pompás étvágygal evett és nagyokat ivott rá. A boros üveg hamarosan kiürült és egy másikat rendelt utána.

Cigaretára gyújtott és gondolkozni kezdett.

Eszébe jutott, hogy hiszen az volt az eredeti terve, hogy meghal. Öngyilkos akart lenni. Így jólakottan azonban nem szívesen gondolt már a halálra. Élni mégis csak jobb. Hát ha lehetne a hitelezőivel kiegyezni? Igen, de ki tárgyaljon azokkal. Hiszen bizonyos, hogy azok becsapják. Kellene valami ahhoz értő fiskális. Vissza kellene mennie Budapestre, ott talál alkalmas ügyvédet. A birtokai is Pestmegyében vannak, tehát ott könnyebben is lehet a tárgyalásokat folytatni. Elhatározta, hogy az esti vonattal visszatér Budapestre.

Kérdezte a pincért, hogy hányszor indul a pesti vonat.

— Fél tízenegykor, kérem.

Előszedte óráját és megnézte. Még csak félkilenc volt. Volt tehát még két

órája. Fizetett és átment az épület másik részében levő kávéházba.

Feketekávéját adatott magának és meghagyta a pincérnek, hogy adasson neki újságokat.

A pincér egész halom lapot hozott, budapestieket és temesváriakat.

Először belenézett az egyik temesvári lapba. Amint a híreket böngészte, egyszerre csak a szemébe ötlött a következő pár sor.

### Rejtélyes eltűnés.

Lapzárta-kor értesülünk róla, hogy a temesvári helyőrség egy ismert tagja, akinek költséges életmódja feltűnő volt és állandóan sok szóbeszédre adott alkalmat, lemondott tiszti rangjáról és eltűnt. Állítólag az esztelen pazarlás teljesen tönkretette, sok milliós vagyona szertemállott és valószínűleg ez a körülmény érlelte meg benne az öngyilkosság gondolatát.

Kezében reszketett az újság, amire a hír végére ért.

Aztán bosszusan dobta a lapot az asztalra.

Érezte, hogy ezek után most már többé nincsen számára visszatérés. Hiába gondolta el, hogy lemond az öngyilkosságról és élni fog, úgy vélte, hogy az újsághír után lehetetlen az már. Az a kiesi újsághír a halálos ítéletét tartalmazta.

Sietett vissza szállodai szobájába. A szolgálval papírost, tollat és tintát hozatott magának.

Aztán magára zárta az ajtót.

Odaült az asztal elé. Az asztalra kitette a magával hozott revolverét.

Elhatározta, hogy pont éjfélkor végez magával.

Aztán nekifogott a levélírásnak. Először az volt a szándéka, hogy néhány barátjának is ír, de aztán lemondott róla és mindössze csak egyetlen levelet írt.

Ez is mindössze csak néhány sor volt és a zombolyai rendőrséghez szólt.

Rövidesen közölte a rendőrséggel, hogy a neve Szednitzky Tádé gróf,

ből önként vetett veget etetene.

Mikor a levéllel elkészült, azt beletette a borítékba, leragasztotta és a borítékot megejezte.

Aztán az órájára nézett.

Öt pere híján tizenegy óra volt.

— Tehát még egy óra és öt pere az élet, — mondotta halkán maga elé, aztán hátradőlt székében és rágyújtott újabb cigarettára.

De hát, miért kell éjfélig várni? Miért nem végez mindjárt magával?

Többször is feltette magának ezt a kérdést, azonban választ egyszer sem talált rája.

Megivolt egy pohár vizet, azután föl és alá kezdett járkálni.

És újra eszébe jutott az újsághír. Most már minden ismerőse és minden tisztvársa elolvasta azt. Az emberek bizonyára esodájközva beszéltek arról, hogy Szednitzky Tádé gróf teljesen tönkrement, lemondott állásáról és elbujdított, hogy esetleg öngyilkosságot kövessen el.

Az éjszaka esendjébe egyszerre csak beleszólt a templom tornyának óraütése.

A gróf abbahagyta a járkálást és számolta az ütéseket, amelyek a közeli templom felől hallatszottak.

— Egy, — kettő, — három, — négy, — öt...

Kezébe vette a revolvert.

— Hat, — hét, — nyolc...

Belenézett a revolver esővébe, a mely fekélen örvénylett felé. Kis barlangnak tűnt fel neki a revolvereső, melynek mélyéből egy ujjnyomásra majd előszalad a halál. Közben tovább számolta az óraütéseket:

— Kilenc, — tíz...

Keze magasra emelte a revolvert és annak esővét jobb halántékához illesztette. Még kettőt számol, aztán a tizenkettedik óraütés után elhangzik a dördülés.

— Tizenegy, — tizenkettő...

(Folyt. köv.)

**Hűtlenség, csalás, rászedés ellen legjobb orvosság, ha azok írásait, akik kezébe sorsunkat le akarják tenni, elküldjük a grafologushoz.**

**Garay Ödön tanárhoz**  
Ineu, jud. Arad

Részletes grafológiai jellemrajz 140 lei. Díjazás utánvételezve is.

**MEGJELENT**  
A MAGYAR DEKAMERON

**Második kiadása!**  
Az erdélyi könyvpiac szenzációja, Szigethy József szerkesztésében Kolozsvárott a

**ZENEI, MŰVÉSZI ÉS IRODALMI DEKAMERON**

Tartalma:  
Zeneművészek, magán- és hangversenyénekesek, operaház és a magyar színház művészeinek arcképes életrajzai. 100 magyar író szépirodalmi műve. A dalosszövetség vezetőinek csoportképei. Remek kiállítás! Gazdag illusztráció!

**Könyvkereskedőknél nem lesz árusítva!**  
Utánvétellel küldi Szigethy József szerkesztő, Cluj, Kereszt-utca 2.  
**Leszállított árban 500 lei helyett csak 300 lei** 2230

**Eladó szőlő**

Gyórokon (Arad-Hegyalján) nyolc kat. hold nemes szőlő, présház, pince teljes felszereléssel, négyszobás lakóház, vincellér-lak, konyha-kert, 1 hold kenderföld, négyszáz méter utcai front az Arad-Hegyaljai vilamos mentén szabadkézből eladó.

**AZ egész telepen villanyvilágítás.**  
Érdeklődőknek szíveségből felvilágosítással szolgál:

**Várnay Elemér dr. ügyvéd,**  
Temesvár, Str. Brediceanu 2.  
2595

# Déli Hirlap

1928 OKTÓBER 26

## LEGÚJABB

IV. ÉVF. 250. SZÁM

### A csongrádi bombamerénylet vizsgálataiból kifolyólag tegnap lovagias affér támadt

Budapest, október 25.

Beszámoltunk arról a heves és izgalmas jelenetről, amely a magyar képviselőházban Fábán Béla képviselő és Sztranyavszky Sándor államtitkár között lefolyt. Fábán Béla azt állította Sztranyavszkyról, hogy bűnök és bűnösök palástolója. Az ügy a képviselőház szerdai ülésén is szóba került. Fábán Béla a tegnapi ülés folyamán fölolvastott egy beadványt, amelyet annak idején a csongrádi polgármester intézett a belügyminiszterhez.

Ebben a beadványban a csongrádi polgármester többek között azt írja, a csongrádi közvélemény megvan róla győződve, hogy a bombamerényletet a zsidó báj ellen a Piroska-fivérek követték el.

Azt is mondja a beadvány, hogy Kókai János sokat tudna erről be zélni, ha nem félné a fajvédők bosszujától. Ezek bizalmas információk, a további nyomozás a rendőrség feladata.

Fábán fölszólására Seitovszky Béla belügyminiszter azonnal válaszolt és kijelentette, hogy Fábán olyan súlyos vádakot emel a belügyminiszterium és annak államtitkára ellen, hogy szükségesnek tartotta az ügyet azonnal megvizsgáltatni. Megállapította, hogy a jelentést, amelyet Fábán fölolvastott, a belügyminiszterium valóban megkapta. Az aktát Sztranyavszky államtitkár kiadta a közbiztonsági osztálynak. A nyomozás ma is folyamatban van, azonban nincsen kellő adat arra, hogy az ügyesség ebben a dologban eredményesen járhasson el. A belügyminiszter ezzel végezte szavait:

— Fábán képviselő azzal vádolt meg, hogy gyilkosokat palástalunk. A vádat visszautasítom. Felhívom, menjen vádjával a bírósághoz. Mi emelt fölvel állunk a bíróság elé és elégtételt kérünk.

Ha nem kapjuk ezt meg, módot találunk rá, hogy a képviselő ur másképpen adhasson elégtételt.

Az Esti Kurir jelentése szerint Fábán Béla megbizta Sándor Pál és Baracs Marcell képviselőket, hogy Sztranyavszky államtitkártól annak tegnapi kijelentéseieért elégtételt kérjenek. Sztranyavszky azt válaszolta, hogy a provokálást tudomásul vette és segédeit meg fogja nevezni. Fábán Béla képviselőnek három budapesti újsággal is konfliktusa támadt. Fábán ugyanis az Uj Nemzedékről, a

Nemzeti Újságról és a Magyarországról azt állította a parlamentben, hogy a legbecstelenebb uszítók egész Magyarországon.

A három lap felszólította Fábiant, hogy ezt a kijelentését ismételve meg parlamenten kívül is.

A három lap kijelenti, hogy a bűnvádi eljárás megindításával módot akarnak adni Fábánnak arra, hogy állításait a bíróság előtt bebizonyítsa.

### A körutakon vadásznak az egyetemi hallgatókra a kalapácsos vörös emberek

Budapest, október 25.

Kedden éjjel az Andrásy-uton, az Erzsébetköruton és az Üllői-uton nagyobb tömegben vonultak végig tüntetők. A rendőrség kétszáznál több egyént előállított és ezek igazolása szerda reggel hét óráig tartott, amikor valamennyit elbocsátották. Száznál is több ellen közbotrányért és esendhaborításért eljárást indítottak. Ezekre magas bíróság vár. Az előállítottak egy része munkás, akikről a rendőrség azt gyanítja, hogy tagjai a szocialista védőőrségnek, amelyet a szocialisták állítólag a diákok ellen szerveztek. Az egyetemek környékén tegnap egész napon keresztül rendőrkészültségek voltak.

Az utcai tüntetések ügyében folytatott rendőri vizsgálat megállapította, hogy szocialista provokátorok megszervezett akciójáról van szó. A szocialistapárt már hónapok előtt állította föl titkos szervezetét, az úgynevezett védőőrséget, amelynek feladata, hogy gyűléseknél és tüntetéseknél a tömeg közé keveredve nyugtalanságot és összetűzéseket rendezzen meg. Nagyrészt munkanélküliekből toborozták össze a gárdát, amelynek tagjai az ismert kalapácsos vörös ember jelvényt hordják és alkonyattól hajnalig táboroznak a körutakon és vadásznak az egyetemi hallgatókra. A legutóbbi éjszakai tntetésből kifolyólag elővezetett egyének legtöbbje viselte a jel-

vényt és mindegyiknél bot, bokszer és kalapács volt. Főhadiszállásuk az Erzsébet-körut 13. szám alatt levő kereskedelmi alkalmazottak szakszervezeti helyiségében van, amelynek vezetője Peyer Károly.

A budapesti rendőrség a tüntetések során letartóztatta Kolarits Béla egyetemi hallgatót is, aki ellen magánosok elleni erőszak címén indult meg az eljárás. Kolarits ellen a Huzdra Jony című darab alkalmával rendezett tüntetés miatt is eljárás van folyamatban. Tegnap Kolaritsot átkísérték a Markó-utcai fogházba.

### ELHALASZTOTTÁK Néhány NAPRA AZ OPTANSÜGYET.

Szterényi József báró, az optansügy tárgyalására kiküldött magyar delegáció elnöke, influenzában betegesen fekszik. Mivel Szterényinek betegsége miatt lehetetlen november elsejére Rapallóban megjelennie, a magyar és román delegációk egyetértéssel abban állapodtak meg, hogy a tárgyalásokat csak november 5-én kezdik meg.

### A NÉPSZÖVETSÉG DECEMBERI ÜLÉSSZAKA.

Londonból jelentik: Chamberlain angol külügyminiszter hír szerint résztvesz a Népszövetség legközelebbi ülésén. Eppen ezért az ülésszak megnyitását, hogy ideje legyen a tárgysorozatát át tanulmányozni, december elsejéről december tizedikére halasztották.

### COSTE PREFEKTUS TÁVOZÁSÁNAK HIRE.

Időnkint állandóan viszatér az a hír, hogy Coste Gyula dr. prefektus megválíkJtistségétől és helyette Oprea éános kereskedelmi és iparkamarai elnök lesz Temestoronalm gye új főispánja. Min'egy hét előtt újból felmerült a Coste távozásáról szóló kombináció, amelyről bántási liberális politikai körökben ezúttal komoly formában beszélnek. Coste prefektus jelenleg Párisban van és így ezen híresztelésekre vonatkozólag tőle felvilágosítást nem kérhettünk, Oprea János pedig nem hajlandó nyilatkozni; ebben a kérdésben. Ilyen körülmények között nem állapítható meg az, hogy ezúttal is csak egyes liberális képviselők óhajáról van-e szó, vagy pedig a kormány komolyan foglalkozik a temesi prefektus személyének kicserélésével.

## Tőzsdei árfolyamok

Zürichben a lei 3:14 1/2 Párisban 15:61

Temesvári magánárfolyamok 1928 október 25-én reggel:

(A Kereskedelmi és Gazdasági Bank devizaosztályának ariályamai.)  
Minden pénznem mellett három számjegy áll. Ezek közül az első átutalást jelent pénzben, a második áruban a harmadik bankjegyet középkeresetben.  
Angol font: 805:00—805 1/2—806:00—, dollár: 165:50—165:70—164:75,  
dipár 2:92— külföldi, 289 belöldi, 289 effect, hollandi forint 66:6  
66:7)—66:70 francis frank: 648 651—6:50, olasz lira 8:8—8:70 8:70  
cseh kor.: 4 92:00 4 92:1/2—4:93 német márka: 39 55—39 58—39:60, osztrák  
schilling 23 31—23:36 23:40, magyar pengő: 28 93—28 97—29 20, svájci  
frank: 31 94—31:97—39 70.

### Terményárak:

Buza 7:0, ótengeri 9:20, ujtengeri 6:40, zab 6:10, korpa 5:20, napraforgómag 6:0, árpa 6:45 lei száz kilogrammonként.

# Bukarestben

a  
Déli Hirlap minden  
újságkioszkban

# Kapható

Felelős kiadó: VARNAY ELEMER dr.

Nyomatott a „HELICON” Bányai Nyomda Részvénytársaságnál Timisoara.